

MATEMATIIKAN PERUSTAITOJEN HALLINNAN ARVIOINTI

ARVIOINTILOMAKE

Matemaattiset perustaidot koostuvat laajasta kokoelmasta erilaisia tietoja ja taitoja. Osa näistä taidoista lasten oletetaan oppivan huomattavastikin ennen koulu- tai esikouluikää, kun taas osa on määritelty opetussuunnitelmasisältöihin koulussa opetettavaksi ja opeteltavaksi.

Tähän lomakkeeseen ei ole koottu kaikkia mahdollisia matematiikan perustaitojen sisältöjä, vaan ainoastaan sellaisia keskeisiä sisältöjä, joiden voidaan ajatella olevan olennaisia opittavia sitä silmällä pitäen, mitä itsenäisesti hallinnoitavan arjen toiminnoissa tarvitaan. Painopiste lomakkeeseen valituissa sisällöissä on perusymmärryksessä lukumääräisyydestä ja lukujärjestelmästä, koska tämän ymmärryksen päälle rakentuu muu matemaattinen taitavuus.

Taidot kehittyvät asteittain ja vaiheittain. Täydellistä hierarkiaa ei taitojen välille voida kuitenkaan rakentaa. Yksilölliset erot eri taitojen ja tietojen omaksumistahdissa ja -kyvyssä vaihtelevat merkittävästi. Siksi matemaattisia perustaitoja ei voi arvioida yksittäisen kokeen tai tehtäväsisällön avulla. Arvioinnin täytyy olla laaja-alaista, jotta päästäisiin riittävän syvällisesti selville siitä, mihin sisältöihin opetuksessa olisi keskityttävä.

Pääosa matemaattisista taidoista opitaan ainoastaan kulttuurisen välittämisen eli opetuksellisen vuorovaikutuksen kautta. Pieni osa taidoista näyttäisi kehittyvän luontaisesti jo hyvin varhain ilman tavoitteellista opetustakin. Esimerkiksi lukumäärien vertailu, jossa lukumäärien välinen ero on suuri näyttäisi olevan sellainen kyky, että siihen kykenevät jo vauvaikäisetkin. Sen sijaan lukumäärien suuruusvertailu, jossa lapsi joutuu turvautumaan laskemis- ja luettelemiskykyynsä (esim. 7 vs. 8 esinettä) on taito, joka kehittyäkseen edellyttää monien aiemmin kulttuuriin liittyvien ja vuorovaikutuksessa opittavien osataitojen sujuvaa hallintaa. Jälkimmäinen vertailu sujuukin ongelmitta usein vasta kouluiässä. Taidot kehittyvät asteittain, ja saman taidon sisälläkin on useita kehitysvaiheita.

Kaikissa taidoissa voidaan nähdä tiedollinen, käsitteellinen ja suorituksellinen ulottuvuus. Esimerkiksi yhteenlaskussa tiedollinen ulottuvuus on tieto luvuista tai lukuyhdistelmien summasta. Käsitteelliseen ulottuvuuteen kuuluu ymmärrys +-merkin merkityksestä ja esimerkiksi yhteenlaskun vaihdannaisuudesta ($2+3=3+2$). Suorituksellinen ulottuvuus kattaa muun muassa erilaiset laskustrategiat, joilla yhteenlaskutehtävässä voidaan päästä ratkaisuun. Siksi pelkkä tieto yhteenlaskuvaikeuksista ei vielä kerro meille sitä, mitä sellaisia osataitoja tai -tietoja lapselta puuttuu, jotka yhteenlaskun hallinta edellyttäisi. Tarkastellessasi ja tutkiessasi lapsen osaamista, muista huomioida nämä kaikki ulottuvuudet.

Toisaalta osaamista voidaan lähestyä kognitiivista suunnasta ja tarkastella, millä tavoin lapsi taidon hallitsee. *Muistamisen* taso tarkoittaa sitä, että lapsi muistaa tiedollisia, käsitteellisiä ja suorituksellisia taitoja, joiden avulla hän kykenee suorittamaan yksittäisiä tehtäviä, joista hän tunnistaa, että tiettyä harjoiteltua suoritustapaa on käytettävä. *Ymmärtämisen* tasolla lapsi kykenee soveltamaan oppimaansa samankaltaisiin sisältöihin ja tilanteisiin. *Soveltamisen* tasolla lapsi kykenee käyttämään olemassa olevia taitojaan tilanteisiin ja tehtäviin, jotka ovat hänelle uusia ja vieraita tai joissa ei yksiselitteisesti ilmaista, mitä tietoja ja taitoja tehtävän ratkaiseminen edellyttää.

Yksinkertaistaen jonkin taidon hallintaa voidaan tarkastella oheisen monikentän avulla:

	MUISTAA	YMMÄRTÄÄ	SOVELTAA
TIEDOLLINEN			
KÄSITTEELLINEN			
SUORITUKSELLINEN			

OHJE

Arvioitaessa lapsen osaamista, on hyvä jokaisen sisällön kohdalla miettiä sen tiedollisia, käsitteellisiä ja suoritusellisia ulottuvuuksia. Lomakkeeseen on jokaisen osataidon kohdalle merkitty neljä rästittävää vaihtoehtoa |. Nämä vaihtoehdot liittyvät arviointiin taidon kognitiivisesta syvyydestä (E|MYS = Ei hallitse | Muistaa, Ymmärtää, Soveltaa).

| = EI HALLITSE. Lapsi ei vielä hallitse kyseistä taitoa, on ymmärtänyt asian väärin tai suorittaa sen virheellisesti.

| = MUISTAA. Lapsi osaa suorittaa tehtäviä, joissa kyseistä taitoa vaaditaan, muttei kykene siirtämään taitoa muihin tilanteisiin tai tehtäviin. Esim. lapsi osaa luetella lukuja, muttei osaa hyödyntää tätä taitoa määrän laskemiseen.

| = YMMÄRTÄÄ. Lapsi osaa suorittaa sujuvasti tehtäviä, joissa kyseistä taitoa vaaditaan, ymmärtää, milloin tätä taitoa tarvitaan suorituksessa ja kykene hyödyntämään taitoa muihin vastaavankaltaisiin tehtävälanteisiin.

| = SOVELTAA. Lapsi osaa suorittaa sujuvasti tehtäviä, joissa kyseistä taitoa vaaditaan ja kykene hyödyntämään tätä taitoa uusiin tehtäviin ja tilanteisiin ja tehtäviin sekä hyödyntää tätä taitoa uusien asioiden oppimisessa.

Arvioi lapsen taitoja asteikolla (ei hallitse, muistaa, ymmärtää, soveltaa). Tarkenna kuvausta merkitsemällä numero "Lisätiedot" kohtaan ja kirjaa tarkempi kuvaus lomakkeen loppuun (osaamisen puutteet / vahvuudet).

Arvioinnissa painopiste on luonnollisesti taidoissa, jotka lapsen oletetaan opetuksen seurauksena hallitsevan. Mikäli sisältöä ei lapselle ole vielä opetettu, merkitse lisätietoja (LT) kohtaan viiva (-). Voi myös olla, että lapsi hallitsee jollain tasolla kyseisen sisällön, vaikka hänelle ei asiaa olisikaan vielä opetettu. Merkitse myös tällöin viiva lisätietoihin, mutta merkitse myös arvioimasi taidollinen syvyys. Voit tarkentaa tietoa lisätietoja kohdassa.

Yläkäsite	Kuvaileva tarkenne	LT	E MYS
Viikonpäivät	Maanantai, tiistai, keskiviikko, torstai, perjantai, lauantai, sunnuntai	-	☐ ☐ ☐ ☐
Järjestysriippumattomuus	Ymmärrys siitä, että esineet voidaan laskea luettelamalla missä järjestyksessä tahansa	2	☐ ☐ ☒ ☐

Lisätietoja: 2) Tunnistaa väärän laskutavan ja virheet esineiden laskemisessa lukualueella 1-10. Ei vielä tunne lukuja yli 10 alueella.

Arviointivälineet

Tämä lomake ei sisällä tehtäviä, joilla eri sisältöalueita voisi arvioida. Sisällöt on pyritty rakentamaan kuitenkin siten, että sisällön arviointi olisi kohtalaisen helppo toteuttaa yksinkertaisia tehtäviä käyttäen, kyselemällä ja keskustelemalla tai lapsen matemaattisia suorituksia observoimalla.

Voit myös hyödyntää erilaisia standardoituja arviointivälineitä arviointisi tukena. Myös näiden käytön yhteydessä on tärkeää kerätä yksilöllisesti havainnoimalla ja kyselemällä saatavaa tietoa.

Matematiikan perustaitojen hallinnan arviointi

Lomakkeen täyttäjä	
Päivämäärä	
Oppilaan nimi	
Luokka	
Koulu	
Yhteistyö	Ketkä osallistuvat arvioinnin toteuttamiseen ?
Yleiskuvaus	Miksi oppilaan tilannetta kartoitetaan ?
Opetushistoria	Lyhyt kuvaus lapsen oppimishistoriasta ja lapsen saamasta opetuksesta ?

Yläkäsite	Kuvaileva tarkenne	LT	E MYS
Matemaattis-loogiset perusperiaatteet			
Vertailu - lukumäärät	Kahden selvästi erilaisen lukumäärän hahmottaminen määrältään suuremmaksi tai pienemmäksi laskematta havainnon perusteella		☐ ☐ ☐ ☐
Yksiulotteinen luokittelu	Asioiden tai esineiden jakaminen ryhmiin (luokkiin) jonkin ominaisuuden perusteella (esim. muoto, väri)		☐ ☐ ☐ ☐
Moniulotteinen luokittelu	Asioiden tai esineiden jakaminen ryhmiin (luokkiin) useamman kuin yhden ominaisuuden perusteella (esim. väri ja koko)		☐ ☐ ☐ ☐
Lisäämisen käsitteellinen ymmärtäminen	Kun lukumäärään (luonnolliset luvut) lisätään jokin toinen lukumäärä, niin lukumäärä kasvaa.		☐ ☐ ☐ ☐
Vähentämisen käsitteellinen ymmärtäminen	Kun lukumäärästä (luonnolliset luvut) otetaan jokin määrä pois, sen määrä vähenee.		☐ ☐ ☐ ☐
Havaitun suuruuden ja lukumäärän käsitteellinen erottaminen (säilyvyys)	Lukumäärän säilyminen yhtä suurena vaikka sijoiteltu tuottaisi erilaisen havaintoon perustuvan oletuksen suuruuserosta (***) = * * *)		☐ ☐ ☐ ☐
Yksi-yhteen suhde	Kahden esinejoukon lukumäärän vertailu sijoittamalla ne pareittain		☐ ☐ ☐ ☐
Yksi-yhteen suhde luettelussa	Lukujen luettelemisen yhdistäminen lukumäärään laskemiseen		☐ ☐ ☐ ☐
Järjestysriippumattomuus	Ymmärrys siitä, että esineet voidaan laskea luettelamalla ne missä järjestyksessä tahansa		☐ ☐ ☐ ☐
Kardinaalisuus	Viimeiseksi lueteltu sana kertoo koko joukon lukumäärän (lavea kardinaalisuusmääritelmä)		☐ ☐ ☐ ☐
Vertailu laskemalla	Kahden tai useamman joukon suuruusvertailu lukumäärien laskemisen avulla (tiukka kardinaalisuusmääritelmä)		☐ ☐ ☐ ☐
Vertailu – lukusanat	Kuultujen lukujen suuruusvertailu		☐ ☐ ☐ ☐
Vertailu – arabialaiset luvut	Numeroin kirjoitettujen lukujen vertailu		☐ ☐ ☐ ☐
Yhteenlaskun vaihdannaisuus	Yhteenlaskettavat voidaan laskea missä järjestyksessä tahansa ($2+3 = 3+2$)		☐ ☐ ☐ ☐
Saman määrän lisääminen ja poistaminen	Saman määrän lisääminen ja poistaminen ei muuta lukumäärän suuruutta ($4 + 2 - 2 = 4$)		☐ ☐ ☐ ☐
Yhteen- ja vähennyslaskun käänteisyys	($4+2 = 6, 6-4 = 2$)		☐ ☐ ☐ ☐
Yksi-moneen suhde	Yhdellä asialla suhde kaksi tai useampia sisältävään joukkoon (esim. yksi lapsi \leftrightarrow kaksi kenkää; 2 lasta \leftrightarrow 4 kenkää) (vrt. kertolaskun käsite)		☐ ☐ ☐ ☐
Monen suhde yhteen	Kaksi tai useampia sisältävän joukon suhde yhteen (vrt. Jakolaskun käsite)		☐ ☐ ☐ ☐
Vaihdannaisuus kertolaskussa	kertolaskun laskennallinen vaihdannaisuus ($2 \times 3 = 3 \times 2$), mutta käsitteellinen erilaisuus *** ** ja ** ** **		☐ ☐ ☐ ☐
Monen suhde moneen	Kahden tai useamman joukon yksiköiden suhteet kaikkiin toisiinsa (vrt. kertolaskun käsite)		☐ ☐ ☐ ☐

Lukujonotaidot			
Luetteleminen kardinaaliluvuilla	Lukusanojen tunteminen		☐ ☐ ☐ ☐
	Luetteleminen yhdestä eteenpäin		☐ ☐ ☐ ☐
	Lukujonossa seuraavan tai edellisen luvun sanominen		☐ ☐ ☐ ☐
	Luetteleminen aloittaen jostain luvusta		☐ ☐ ☐ ☐
	Luetteleminen takaperin		☐ ☐ ☐ ☐
	Luetteleminen kahden, kolmen, kymmenen tai muilla väleillä		☐ ☐ ☐ ☐
	Luetteleminen aloittaen jostain luvusta jonkin määrän (esim. "luettele viidestä kuusi lukua eteenpäin")		☐ ☐ ☐ ☐
	Lukujonossa seuraavan tai edellisen luvun sanominen		☐ ☐ ☐ ☐
	Määrän määrittäminen luettelemalla		☐ ☐ ☐ ☐
Luvun sijainti lukusuoralla	Luvun suhteellisen sijainnin hahmottaminen eri asteikkoisilla lukusuorilla (esim. luvun sijainti 8 asteikossa 0–10 tai 0–100)		☐ ☐ ☐ ☐
Ordinaaliluvut	Järjestyslukusanojen tunteminen		☐ ☐ ☐ ☐
	Järjestyksen ilmaiseminen järjestyslukusanoilla		☐ ☐ ☐ ☐
	Sijainnin ilmaiseminen järjestyslukusanojen luettelamisella		☐ ☐ ☐ ☐
	Sijainnin muutoksen ilmaiseminen järjestyslukusanojen avulla		☐ ☐ ☐ ☐
Numero- ja lukusymbolien hallinta			
Lukumäärän ja lukusanan vastaavuus	Lukusanan yhdistäminen lukumäärään (esim. "Anna minulle X kappaletta")		
Lukumäärän ja lukusymbolin vastaavuus	Lukusymbolin (arabialaiset numerot) yhdistäminen lukumäärään		☐ ☐ ☐ ☐
Esisymbolisten analogioiden ymmärtäminen ja muistaminen	Tietyn sovitun lukujoukon symboloiminen vastaavan suuruusella ryhmitellyllä lukumäärällä (esim. yhden käden sormet = 5, kaikki sormet = 10, kymmenjoukot havaintovälineillä)		☐ ☐ ☐ ☐
Numeroin kirjoitettujen lukujen ja lukusanan vastaavuus	Arabialaisten lukujen lukeminen ja kirjoittaminen		☐ ☐ ☐ ☐
	Havaitun määrän kirjoittaminen numeroin tai numeroin kirjoitetun luvun muuttaminen määräksi		☐ ☐ ☐ ☐
Matemaattiset symbolit	Perusaritmeettisten merkkien tunteminen +, -, x, /, = <, >		☐ ☐ ☐ ☐

Peruslaskutoimitukset			
Pienten lukuyhdistelmien yhteenlasku erilaisilla strategioilla (0-20)	Muistin tukien käyttö luettelemalla laskemalla (mm. sormet)		☐ ☐ ☐ ☐
	Kielellinen luetteleminen		☐ ☐ ☐ ☐
	Lukujen hajottaminen, kokoaminen ja muut muisti-strategiat		☐ ☐ ☐ ☐
	Mieleen palauttaminen		☐ ☐ ☐ ☐
Pienten lukuyhdistelmien vähennyslasku erilaisilla strategioilla	Muistin tukien käyttö luettelemalla laskemalla (esim. sormet)		☐ ☐ ☐ ☐
	Kielellinen luetteleminen		☐ ☐ ☐ ☐
	Lukujen hajottaminen, kokoaminen ja muut muisti-strategiat		☐ ☐ ☐ ☐
	Mieleen palauttaminen		☐ ☐ ☐ ☐
Kymmenylitys	Laskeminen kymmenrajan yli menevillä luvuilla (esim. 7+6, 15+8)		☐ ☐ ☐ ☐
Kymmenalitus	Laskeminen kymmenrajan ali menevillä luvuilla (esim. 14-6, 22-8)		☐ ☐ ☐ ☐
Useampinumeroisten lukujen laskeminen ja laskustrategiat	Päässäälaskutaidot (olennaista lukualueella 10-99)		☐ ☐ ☐ ☐
	Allekkainlasku		☐ ☐ ☐ ☐
	Muut vaihteittaiset laskustrategiat kuin allekkainlasku		☐ ☐ ☐ ☐
Kertotaulu	Kertotaulun hallinta		☐ ☐ ☐ ☐
	Kertotaulun hyödyntäminen isommilla luvuilla kertomisessa		☐ ☐ ☐ ☐
Useampinumeroiset kertolaskut	kertotaulualgoritmi allekkain		☐ ☐ ☐ ☐
	Muut kertolaskujen ratkaisustrategiat		☐ ☐ ☐ ☐
Jakolasku	Kertolaskun hyödyntäminen jakolaskussa		☐ ☐ ☐ ☐
	Jakokulman käyttö		☐ ☐ ☐ ☐
	Muut jakolaskujen ratkaisustrategiat		☐ ☐ ☐ ☐
	Jakojäännöksen ymmärtäminen		☐ ☐ ☐ ☐

Murto-, desimaali-, ja prosentin käsitteiden perusteet			
Osa-kokonaisuus-suhteen ymmärtäminen	Asian ilmaiseminen osana kokonaisuutta		☐ ☐ ☐ ☐
Keskeiset kielelliset ilmaukset	Osa jostakin, puolet, kolmasosa, neljäsosa		☐ ☐ ☐ ☐
Desimaalikäsite	Desimaaliluvun lukeminen ja kirjoittaminen		☐ ☐ ☐ ☐
	Desimaaliluvun merkitseminen lukusuoralle		☐ ☐ ☐ ☐
	Desimaalilukujen vertailu		☐ ☐ ☐ ☐
Murtokäsite	Murtomerkinnän kirjoittaminen ja lukeminen		☐ ☐ ☐ ☐
	Samannimisten murtolukujen vertailu		☐ ☐ ☐ ☐
	Samannimisten murtolukujen vertailu		☐ ☐ ☐ ☐
	Erinimisten murtolukujen vertailu		☐ ☐ ☐ ☐
	Murtoluvun sijoittaminen lukusuoralle		☐ ☐ ☐ ☐
Prosentin käsite	%-merkin tunnistaminen		☐ ☐ ☐ ☐
	Prosentin ymmärtäminen osa-kokonaisuussuhteenä		☐ ☐ ☐ ☐
	Sadasosa desimaalijärjestelmässä		☐ ☐ ☐ ☐
	Sadasosa murtojärjestelmässä		☐ ☐ ☐ ☐
	100%, 50%, 1% ja näiden ilmaiseminen erilaisina murto- ja desimaalimerkintöinä		☐ ☐ ☐ ☐
Laskeminen	Samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslasku		☐ ☐ ☐ ☐
	Yhteen- ja vähennyslasku desimaaliluvuilla		☐ ☐ ☐ ☐
	Tietyn prosentin ottaminen kokonaisluvusta		☐ ☐ ☐ ☐

Aikaan ja ajankuluun liittyvät käsitteet, ilmaisut ja laskeminen			
Vuodenajat	Talvi, kevät, kesä, syksy		☐ ☐ ☐ ☐
Vuorokaudenajat	Aamu, päivä, ilta, yö (aamupäivä, iltapäivä)		☐ ☐ ☐ ☐
Pitkän ajankulun hahmottaminen	Käsitteet nuori, vanha ja ikäeroihin perustuva vertailu		☐ ☐ ☐ ☐
Vuosijärjestelmän hahmottaminen	Oman iän tietäminen, vuosikierron hahmotus		☐ ☐ ☐ ☐
Viikonpäivät	Maanantai, tiistai, keskiviikko, torstai, perjantai, lauantai, sunnuntai		☐ ☐ ☐ ☐
Viikonpäivien lukumäärä	Viikonpäivien lukumäärän tietäminen		☐ ☐ ☐ ☐
Kuukausien lukumäärä	Kuukausien lukumäärän tietäminen		☐ ☐ ☐ ☐
Kuukaudet	Tammikuu, helmikuu, ...		☐ ☐ ☐ ☐
Viikonpäivillä ja kuukausilla laskeminen	Viikonpäivästä tai kuukaudesta eteen tai taaksepäin laskeminen		☐ ☐ ☐ ☐
Kelloon liittyvät ilmaukset käsitteet	Tunti, minuutti, sekunti, puoli tuntia, vartti, vaille, yli		☐ ☐ ☐ ☐
Kellon viisareiden tuntemus	Pitkä ja lyhyt viisari ja niiden yhteys tunteihin ja minuutteihin		☐ ☐ ☐ ☐
Tunti- ja minuuttijärjestelmän tunteminen	12, 24, ja 60 -järjestelmien tietäminen (montako tuntia on vuorokaudessa, montako minuuttia on tunnissa)		☐ ☐ ☐ ☐
Tuntien ja minuuttinen hahmottaminen kellosta	Kellonajan ilmaiseminen (tasatunnit, puolet tunnit, tarkka aika)		☐ ☐ ☐ ☐
	Analogisen ja digitaalisen kellon vastaavuus		☐ ☐ ☐ ☐
Ajankulun hahmottaminen	Lyhyen ajan hahmottaminen (minuutteja), pidemmän ajan hahmottaminen (tunteja) suhteessa tuttujen tapahtumien keston		☐ ☐ ☐ ☐
Ajankulun laskeminen tunteina	Ajanmuutoksen laskeminen tunteina		☐ ☐ ☐ ☐
Tarkka ajankulun laskeminen	Ajanmuutoksen laskeminen tunteina ja minuutteina		☐ ☐ ☐ ☐

Mittaaminen			
Mittaamisen taito	Taito ja ymmärrys mittaamisesta jotain valittua asteikkoa hyödyntäen		□ □□□
	Kahden asian tai ulottuvuuden vertaaminen mitta-asteikkoa hyödyntäen		□ □□□
Perusmittayksiköt ja niiden suuruusluokkien hahmottaminen	Pituus (mm, cm, m, km), paino (g, kg), pinta-ala (m ²), tilavuus (m ³ , dl, l), lämpötila (°C), nopeus (km/h)		□ □□□
Raha mittayksikkönä	Eurot ja sentit		□ □□□
	valuuttamuunnoksen idea (asteikkomuunnos)		□ □□□
Laskeminen rahalla	Yhteen ja vähennyslasku euroilla ja senteillä		□ □□□
Geometriset peruskäsitteet			
Keskeiset 2-ulotteiset geometriset muodot	Jana, viiva, ympyrä, kolmio, neliö, suorakulmio, monikulmio		□ □□□
Keskeiset 3-ulotteiset geometriset muodot	Pallo, kuutio		□ □□□
Perusmuotojen mittaamisessa tarvittavat käsitteet	Sivu, säde, halkaisija, kulma, aste		□ □□□
Mittaaminen geometriassa	Ymmärrys erilaisten mittalaitteiden käytöstä mitta-arvon löytämiseksi (viivotin, metrimitta, puntari, jne.)		□ □□□
	Pituus, kehän pituus		□ □□□
	Suorakulmion pinta-ala		□ □□□

LISÄTIETOJA	Kokoa tähän yhteenvetona lapsen osaamisen vahvuusalueet ja keskeiset taitopuutteet.

YHTEENVETO	Listaa tähän tärkeysjärjestyksessä ne sisältöalueet, joissa taitopuutteet haittaavat eniten lapsen matemaattisten taitojen kehitystä / tärkeysjärjestys muodostaa samalla rungon tukitoimien kohdentumiselle. Tärkeysjärjestystä rakentaessasi, mieti samalla opittavien asioiden hierarkkisuuutta, mitä osaitoa tarvitaan toisen taidon oppimisessa.